

*Ганна ШАВАРСЬКА,
1939 р. н., с. Сагринь*

Наближається дата 9—11 березня, коли в 1944 році поляки спалили село Сагринь Грубешівського повіту.

Цієї ночі нахлинула лавина вогню на наше село Сагринь, люди метушилися, ревла худоба, іржали коні, гавкали собаки, вони вже чули біду. Батьки кожного вечора запрягали коней і їхали в село ближче постерунку, бо там була варта, і ми кожну ніч ночували в сільського лікаря. Він був швагро моєї бабці, Зелінський Данило, а в селі його звали просто Данило. В нього був цегляний шпихлір, де ховали зерно. І як почали поляки палити село і вбивати мирних людей, то матері з дітьми і старі люди ховалися в цьому шпихлірі. Там так було багато людей, що не було чим дихати. Малі діти дуже плакали, а була одна

жінка з маленькою грудною дитиною, і ця дитина дуже плакала, бо хотіла дуже їсти, а мама її не мала в груді молока, то цю дитину накривала подушкою, щоб не чули поляки плачу, бо відкриють і нас всіх поб'ють. То була така страшна ніч, все село горіло, людей вбивали, то словами не можна передати, незважаючи на то чи мала дитина, а чи старша людина. Коли на ранок вже стихла стрілянина, то нас відкрили і ми повиходили. Мама взяла нас з сестрою за руки, і ми бігли до польських хатів, їх було дві і вони стояли під лісом. Хати не згоріли, бо були польські, а цей шпихлір, що ми були в ньому, був цегляний і теж не згорів. Як ми почали бігти, по нас стали стріляти, і мама впала з нами в межу, тоді розставав сніг, бо був березень місяць. Як ми живі zostалися, по нас же стріляли поляки. Пізніше добігли до цих хат і там пересиділи поки все затихло. Коли поверталися до села, воно було все спалене, побиті люди лежали по полі, як колись снопи в жнива. То такий був жах, що словами не передати. Прийшли ми знову до Данила на подвір'я. Тато з дідом почали пізнавати рідних і родичів, по полі шукати і зносити на подвір'я, щоб якимось поховати. Замотували в рядно, хто ніс, а хто возом. Побитих відвозили на цвинтар, так і закопували в ямки під страхом Божим.